ఎమర్జెన్సీ

"**సుం**దర విలాస్ భోజన కాఫీ హోటల్ ప్రొప్రయిటరుగారికి మర్రిపాడు వాస్తవ్యుడు డొక్కా జోగిరాజు వ్రాసుకున్న జాబు–

వూరూ, పేరూ చూచి 'వీ డెవడబ్బా?' అని మీరు ఆశ్చర్యపడే అవకాశం లేకపోలేదు. ఎవడో అపరిచితుడు ఇలా చొరవగా ఒక జాబు రాసి పడేసినందుకు మీకు ఆగ్రహం గూడా కలగొచ్చు. మీకూ నాకూ ఉన్న సంబంధాన్ని గురించి తెలుపుకోడానికి ముందు మీకు నేనొక చిన్న పిట్టకథ మనవి చేసుకోవాలి. మునుపటి కొక అజ్ఞాతవ్యక్తి ఒక ఇంట్లో ప్రవేశించి, పది పదిహేను రోజులవరకు అక్కడే తిష్ఠవేసి, సుష్టుగా ఆతిథ్యం స్వీకరించాడుట. భార్యవైపు చుట్టమేమోనని భర్త, భర్తవైపు చుట్టమేమోనని భార్య అనుకున్నారట. చివరకు భార్యాభర్తలిద్దరూ కూడబలుక్కుని 'అయ్యా! తమరెవరో తెలుసుకోవాలని వుంది' అని విజ్ఞాపనం చేసుకున్నారుట. అప్పుడా అతిథి సత్తముడు చిరునవ్వు నవ్వి 'అబ్బే, దానికేముందిలెండి! మా యింటి పెరట్లో ఒక రేగు చెట్టుంది. మీ ఇంటి పెరట్లోనూ ఒక రేగు చెట్టుంది. అదే మనకున్న సంబంధం' అని చెప్పి, తన దారిని తాను చక్కా పోయాడుట. చెప్పొచ్చిందేమంటే... మీతో నాకున్న సంబంధం ఏ విధంగా చూసినా ఆ బాదరాయణ సంబంధంకన్నా తక్కువది గాదు. ఎలాగంటారా? పరబ్రహ్మ స్వరూపమైన అన్నానికి ఒకవైపు మీరు, ఇంకొకవైపున నేను. ఆహార పదార్థాలకు వినియోగదారుల్ని సంపాదించటం మీ సమస్య, సదరు ఆహారాన్ని సంపాదించటమే నా సమస్య.

మానవుణ్ణి పుట్టింది మొదలు వెన్నంటివుండేది ఏదని ప్రశ్నిస్తే వేదాంతులు 'మృత్యువు' అని చెబుతారు. అయితే, మత్యువనేది జన్మకల్లా శివరాత్రిలా ఒక ప్రాణికి ఎప్పుడో ఒకసారి మాత్రమే ఎదురవుతుంది. దాన్ని గురించి అట్టే చింతించవలసిన అవసరం లేదని నా నమ్మకం. మనిషిని నీడలా అంటిపెట్టుకుని ఉండేది 'ఆకలి' అంటే అది ఎంతైనా సత్య సమ్మతం. భగవంతుడి లీలలు అనంతం అంటారు. అట్లాగే ఆకలి లీలలునూ అనేకం. కొందరి విషయంలో ఆకలి ఒక వూహ, అనుభవం కాదు. ఇంకా మాట్లాడితే ఆకలి కాకపోవడమే వాళ్ళకు ప్రబలసమస్య. మరికొందరు ఎప్పటికప్పుడు ఆకలికి పరితృప్తి చేకూర్చగలరు. వాళ్ళ దగ్గర అది కర్ర చూపించగానే పారిపోయే పిల్లిలా మసలుకుంటుంది. అక్కడ దాని పప్పులుడకవు. మరికొందరికి సంబంధించినంత వరకు వాళ్ళ రెక్కకూ, డొక్కకూ తీరని లంకె. రెక్కలాడని పరిస్థితి ఏర్పడితే వాళ్ళ బ్రతుకు కుక్కల కన్నా హీనం. వాళ్ళ పాలిటికి ఆకలి సాక్షాత్తుగా పెద్దపులి. కళ్ళెర్ర చేస్తుంది. భయంకరంగా గాండ్రిస్తుంది. 'గావు' ఇవ్వకపోతే మింగేస్తానంటూ నోరు తెరుస్తుంది. ఈ ఆకలి పులితో సహజీవనం చేస్తూ, పూట పూటా ఒక గండంగా కాలం గడిపే దిక్కూ మొక్కూ లేనివాళ్ళు వేలకు వేలు. వాళ్ళ జనాభా లెక్కల్లో తమకు చోటు లేకపోయినా విచారించరు. వోటు హక్కు లేకపోయినా కుమిలిపోరు. దేశప్రగతిని గురించి ప్రశ్నించనే ప్రశ్నించరు. ఆకలైతే పట్టెడన్నం మాత్రం ఆశిస్తారు. ఈ వర్గీకరణలో నేను దేనికి

చెందివుంటానన్న సందేహం ఈపాటికి మీలో పొడసూపి ఉండవచ్చు. మొదటి రెండు తరగతుల్లో చేరడం గురించి కలగనడానికైనా నా స్థితి గతులు నన్ను అనుమతించవు. అలాగని అచ్చంగా చివరి విభాగానికి చెందిన వాడినని చెప్పుకోలేను. చివరి కాటగిరిలో నాది కొంచెం పై గ్రేడు.

నిజంగా ఆకలితో ఉండి గావచ్చు, భోజన వేళయిందిగదా - ఏదైనా తినక తప్పుతుందా అన్న యాంత్రికమైన అలవాటువల్ల గావచ్చు. కేవలం జిహ్వాలోలుసత్వంవల్ల గూడా కావచ్చు- ఏ కారణంవల్లనైతేనేమి - మీ హోటలు ఎప్పుడూ జనంతో కిటకిటలాడిపోతూ ఉండాలని మీ రాశిస్తారు. వాళ్ళను దృష్టిలో ఉంచుకొని మీరు కావలిస్తే 'ఆకలి ఆరోగ్య లక్షణం. రండి, విచ్చేయండి. స్వాగతం సుస్వాగతం!' అంటూ బోర్డు రాయించి మీ హోటలు ఎదుట పెట్టించగలరు. కానీ, ఆకలి మాత్రమే ఉండి, దానికి సంతృప్తి చేకూర్చే స్తోమత ఏమాత్రం లేని అభాగ్యుల్ని గురించి నేను చెబుతున్నాను. వాళ్ళు మీ హోటలు లోపల ఉండరు. ద్వారం దాటి లోపలకు రారు. సుష్టుగా తిని, త్రేన్పుతూ ఈవలి కొచ్చే కష్టమర్ల కెదురుగా రోడ్డుపైన నిలబడి ఉంటారు. గడచిన శుక్రవారం సాయంకాలం నాలుగు గంటల ప్రాంతంలో నేను గూడా వాళ్ళల్లో ఒక్కణ్ణిగా ఒకటి రెండు నిమిషాల పాటు మీ హోటలు ముంగిట నిలబడ్డాను. అయితే నే నప్పుడు వాళ్ళు చెయ్యని, చెయ్యలేని పని ఒకటి చేశాను. నేనా పని గనుక చేయకపోయివుంటే ఇప్పుడీ జాబు రాయాల్సిన అవసరం నాకు గానీ, దీన్ని చదవాల్సిన ఆవశక్యత మీకుగానీ కలిగి వుండేవి గావు.

అసలేం జరిగిందంటే - కథ మొదటి నుంచీ మనవి చేస్తాను - అవధరించండి.

నేను మర్రిపాడు నుంచీ బయల్దేరింది గురువారం ఉదయాత్పూర్వం అయిదు గంటలకు బయల్దేరిన వేళా విశేషం గురించి నే నాలోచించలేదు. ప్రతి నెలా చేసే ప్రయాణమే. ట్రెజరీలో బిల్లు పాసుకావడం, కొంచెం ముందో వెనుకో అదెలాగూ అవుతుంది, ఆ మాత్రానికి పంచాంగ పరామర్శ ఒకటా?

'ఏమండీ! రాత్రి గూడా సరిగ్గా భోజనం లేదు. జేబులో డబ్బులు గూడా అంతంత మాత్రంగానే ఉన్నాయి. మీ రసలే ఆకలికి తట్టుకోలేరు...' అంటూ మా ఆవిడ కొంతదూరం వెన్నంటి వచ్చింది.

ఆవిడ చెప్పినవల్లా మూడు వాక్యాలే. కానీ వాటిని విస్తరించి పురాణాలుగా చెప్పొచ్చు. అయితే అందులో ఆనందం కలిగించేదేమీ ఉండదు. చూసి చూసి దుఃఖాన్ని ఎవరు కొనుక్కుంటారు? మీరీ ఉత్తరాన్ని మధ్యలోనే చించి బుట్టదాఖలు చేస్తారేమోనన్న భయం నాకుంది. అందువల్ల నా ఈ బాధల నన్నింటినీ త్రవ్వి మీముందు రాసిగా పోయడం నా కిష్టంలేదు. ప్రస్తుతాని కవసరమైనంతవరకే వెల్లడిస్తాను. పూర్వాశ్రమంలో నేను ఒక చిన్న బడిపంతుల్ని. ఉద్యోగం నుంచీ విరమణ పొంది రెండేళ్ళయింది. ఉద్యోగం చేస్తున్న వాళ్ళకు, ఉద్యోగం చేస్తూ రిటైరైనవాళ్ళకు, ఉద్యోగం చేస్తూ మరణించిన వాళ్ళ కుటుంబాలకు గవర్నమెంటు తనకు వీలైనంతలో డబ్బులు ముట్టజెపుతుంది. నా వంతుకు నాకూ వంద రూపాయల పింఛన్ చేతికొస్తుంది. ఇంట్లో ఉన్న జీవాలం నేనూ, మా ఆవిడ ఇద్దరమే. నాలుగ్గోడల మధ్య తల దాచుకుంటూ ముప్పూటలా తిన్న శాస్త్రం చెల్లిస్తూ, మేము గుట్టుచప్పుడు గాకుండా బ్రతక గల్గుతున్నామంటే ఇదంతా ఆ వంద రూపాయల చలవే! అదనంగా ఖర్చులు తగిలితే తప్పా నేను వీధినబడే పరిస్థితులు లేవని

ఒప్పుకుంటాను. కానీ ఎంత జాగ్రత్తగా మసలుకున్నా అప్పుడప్పుడూ ప్రమాదాలు తప్పడం లేదు. ఫామిలీ ప్లానింగు మీద ఇంతగా ఒత్తిడిలేని రోజుల్లో నేను ముగ్గు రాడ బిడ్డలకు తండ్రినయ్యాను. ఎక్కడో దూరంగా వాళ్ళ కాపురాలు వాళ్ళు చేసుకుంటున్నారనుకోండి! అయినా ఆడపడుచులు చుట్టపు చూపుగా వచ్చి పుట్టింట్లో కొద్దిరోజులుండడం ఒక నేరంగా ఏ శిక్షాస్మృతీ చెప్పడం లేదు. నేనూ అలా అనుకోలేను. గడచిన నెల మా యింట్లో జరిగిందదే. మా చిన్నమ్మాయి ఇద్దరు బిడ్డలతో బాటుగా వచ్చి పదిరోజులుండి పోయింది. ఆమెకు మృష్టాన్నాలు వండి పెట్టలేదు. రొక్క రోజనాలు మూటగట్టలేదు. మేము తినే భోజనమే వాళ్ళకూ కొంచెం పెట్టాము. లేదంటే రాక రాక వచ్చిందిగదా అని ఒక చీరా, జాకెట్టూ పెట్టుకోవలసి వచ్చింది. ఇంతే సంగతులు. ఈ లోటు బడ్జెట్టులో నుంచీ బయటపడడం మా చిన్న కుటుంబం పాలిటికి బ్రహ్మ ప్రళయమైపోయింది. కుండలో బియ్యం ఖాళీ. జేబులో డబ్బులు ఖాళీ. బదులూ, పదులూ చేస్తూ మా ఆవిడ ఎలాగో రోజులు నెడుతూ వచ్చింది. మొదటి తేదీకంతా పట్నంలో వాలవలసిందే! కానీ నెలలో మొదటి మూడు రోజులు రెగ్యులర్ బిల్లులు మాత్రం పాసుచేయడం మా ట్రెజరీవాళ్ల నియమం. పింఛన్‌దార్లకు నాలుగు, అయిదు తేదీలు కేటాయించారు. ఇన్ని రోజులే గడిచాయి. ఇంకొక మూడు రోజులు ప్రాణాలు ఉగ్గబట్టలేకపోతామా? సరే, ఆ మూడు రోజులూ గడిచాయి. నాలుగో తేదీ ఉదయమే టవునుకు ప్రయాణం పెట్టుకున్నాను.

నేను రోడ్డుపైకి వచ్చేసరికి కొద్ది నిమిషాల క్రితమే మొదటి బస్సు వెళ్ళిపోయినట్టు తెలిసింది. రెండో బస్సురాకను గురించి ఎవరికీ సరైన అవగాహన ఉన్నట్లు లేదు. అది ప్రయాణికుల అదృష్టం, దురదృష్టాలపైన ఆధారపడి ఉంటుందన్నారు. ఏడు గంటలకే బస్సు దొరికింది గనుక అప్పటివరకూ నా అదృష్టం బాగున్నట్లే లెక్క.

బస్‌స్టాండులో దిగేటప్పటికి నా జేబులో కొన్ని చిల్లర డబ్బులు మాత్రం మిగిలాయి. లెక్కపెట్టలేదుగానీ, ఒక రూపాయిదాకా ఉండొచ్చు. టవునులో అడుగు పెట్టేటప్పటికి అంతకు మించి నా దగ్గర మిగలకపోవడం మామూలే! పరవాలేదు. బిల్లు పాసుకాగానే హోటలుకు వెళ్ళి భోజనం చెయ్యొచ్చు. ఒకపూట భోజనానికి మూడు రూపాయలు పెట్టడం నాబోటివాడికి తలకుమించిన వైభోగమే! కానీ తప్పనిసరి. నెలకంతా కలిసి ఒక పూట అయినా సాంగోపాంగంగా భోజనం చేసినట్టుంటుంది. అదయినా ఎంతటి వరం!

బస్‌స్టాండ్‌నుంచీ ట్రెజరీకి వెళ్ళేవాళ్ళు రిక్షాలో, ఆటోలో, బస్సులో చూసుకుంటారు. నేను మాత్రం నా పరిమితిని గుర్తులో పెట్టుకుని ఎప్పుడూ నడిచే వెళ్తాను. పదిన్నరకు వెళ్ళినా చాలు ఆఫీసులన్నీ మేలుకోవడం అప్పుడే మరి.

పదకొండుకు దరిదాపుల్లో ఆఫీసు ప్రాంగణంలో అడుగుపెట్టి ఉంటాను. అప్పటికక్కడ కార్యాలయాలేవీ నిద్రమేల్కొన్న సూచనలు లేవు. ఈ పాటికి వసారాలోను, చింతచెట్ల నీడల్లోనూ జనం క్రిక్కిరిసి ఉండవలసింది. పలచగానైనా పదసంచారం లేకపోతే ఏమనుకోవాలి? మూసిన కనురెప్పల్లా కిటికీలన్నీ బందు. ముఖద్వారం తాలూకు రెక్క తలుపుల్లో ఒక్కటి మాత్రం తెరచి ఉంది. వసారా వెంట అటూ ఇటూ నాలుగైదుసార్లు తిరిగి చూచాను. ఇక నడిచే వోపిక లేక చింతచెట్టు బోదె చుట్టూ కట్టిపెట్టిన రచ్చపైన చతికిలబడ్డాను.

భగవంతుడా! ఏ కారణంవల్లనైనా ఈ రోజు ఆఫీసుకు సెలవైతే నా గతేం కావాలి? ఎవరినైనా అడిగి ఉండొచ్చు. తీరా అడిగితే నా అనుమానం కాస్తా నిజమై కూచుంటుందేమో?

తెరచి ఉన్న తలుపును గూడా మూసి తాళం బిగించిన తర్వాత బంట్రోతు ఒకతను తిరిగి వెళుతూ వెళుతూ నా వైపు ఎగాదిగా చూశాడు.

"ఏమండీ! ఈ రోజు..." అప్రయత్నంగా నా పెదవి విడివడింది.

"ఏమయ్యా, ఆఫీసుకొచ్చావా ఏమిటి. మంచి ఎర్రిబాగులోడివే! ఈ రోజు అంబేద్కర్ జయంతయ్యా, బాబూ? హాలిడే..."

అనుకున్నంతా అయింది. గాలి తీసేసిన బెలూనులా చింతచెట్టు బోదెకు చేరగిలబడి కూర్చుండిపోయాను. ఏం చేయాలి, ఎక్కడికి వెళ్ళాలి, అన్నది తక్షణ సమస్య. ఈ నీడపట్టుకూడా వదిలిపెడితే, టవునులో ఈ మాత్రం ఆశ్రయం దొరకడం కూడా దుర్లభమే!

చుట్టూరా ఎండ చురచురలాడిపోతూ ఉంది.

చింతచెట్టు కొమ్మల్లో రెండు ఉడుతలు కీచులాడుకుంటూ చింతకాయల కోసం కాబోలు తిరుగుతున్నాయి. ఇటుకరాళ్ళ కుప్పలోనుంచీ ఈవలికి వచ్చిన తొండ ఒకటి ఏదైనా ఒక పురుగును కబళించాలని చూస్తోంది. ప్రహరీగోడ దాపున రెండు కుక్కలు దేనికోసమో కొట్లాడుకుంటున్నాయి. వీధిలో ఒక బిచ్చగాడు హృదయవిదారకంగా 'అమ్మా, అమ్మా' అని అరుస్తున్నాడు. ప్రాణి లోకమంతా ఆకలి చల్లార్చుకునే మహా యజ్ఞంలోనే నిమగ్నమైనట్టుంది.

జేబులో ఉన్న డబ్బుతీసి చూసుకున్నాను. రూపాయికన్నా పదిపైసలు ఎక్కువగానే ఉన్నట్టు తేలింది. సరిగ్గా ఇంక ఇరవైనాలుగు గంటలు గడిస్తేగానీ నేను తిండి ముఖం చూడడం జరగదు. ఈ ఇరవై నాలుగుగంటలకుగాను ఈ నూటపది పైసలే ఆధారం. తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ ఆహారాన్ని సంపాదించుకునే ప్రణాళికపైన నా బుర్ర నిర్విరామంగా పనిచేస్తోంది. వేరుశనగ కాయలు...అరటిపళ్ళు.... బన్‌రొట్టె – అబ్బే, వాటికంటే శనగపప్పే నయం. గుప్పెడు గుప్పెడు పప్పు తిని, మిగిలిన కడుపుకు నీళ్ళను పట్టిస్తూ ఉండొచ్చు.

పొద్దు వాటారిన తరువాత లేచివెళ్ళి దగ్గరగా వున్న కొట్లో అరపడి శనగపప్పు పొట్లం కట్టించుకున్నాను. తిరిగివచ్చి పంపుదగ్గర ముఖం కడుక్కుని ముందుగా కొన్ని నీళ్ళు పట్టించాను. చింతచెట్టుకింద యథాస్థానాన్ని ఆక్రమించి ఒక్కొక్కటిగా పప్పు నోట్లో వేసుకుంటూ భోజనం చేయడానికి ఉపక్రమించాను. ఇప్పుడొక అరతవ్వ. రాత్రి భోజనం కింద ఒక తవ్వ. రేపటి ఉదయం ఉపాహారానికి మిగిలిన అరతవ్వ ముఖ్య గమనిక: స్టాకు తొందరగా తరిగిపోకుండా ఉండేటట్టు చూసుకోవాలి.

ఆ రోజు రాత్రి నాకు కలిగిన ఆలోచనలనన్నింటిని ఏకరువు పెడుతూ మీ వోపికకు పరీక్షపెట్టలేను కానీ, సంగ్రహంగానైనా చెప్పాలి. ఆ రాత్రి వేళ నాకు ఆకాశంలో వెలిగే చుక్కలు తినడానికి పనికిరాని నిప్పుకణికల్లా కనిపించాయి. చంద్రబింబం శూన్యంగా పొయ్యి మీద కాగుతున్న పెనములా కనిపించింది. వెన్నెల వేడి సెగలా తోచింది. చెట్లు నోరు తెరిచి మింగేయడానికి వచ్చే ఆకొన్న భూతాల్లా భయపెట్టాయి. ఈ దృశ్యాలేవీ చూడలేక కళ్ళు మూసుకుంటే లోపలి కళ్ళకు పట్టెడు పచ్చడి మెతుకులే కనిపిస్తూ వచ్చాయి.

ఎట్లాగో తెల్లవారింది.

పంపు దగ్గర దంత ధావనం గావించి, ముఖప్రక్షాళనం ముగించి, పొట్లంలో ఉన్న శనగపప్పుకూడా ఖాళీ చేశాను. తావు మార్చితే మంచిదేమోనని వసారాలోకి వెళ్ళి బెంచీపైన కూచున్నాను.

క్రితం రోజు చల్లటి వార్త చెప్పిపోయిన బంట్రోతు తొమ్మిదిగంటలకల్లా వచ్చేశాడు. అతడింకా తాళం తీస్తూ ఉండగానే, ఒకావిడ చీపురు చేతపట్టుకుని మెట్లపైన ప్రత్యక్షమై పోయింది.

'అదేం టయ్యోవ్! నువ్వు నిక్కుతూ నీల్గుతూ తొమ్మిదిగంటలకొస్తే నేనీ లంకంత ఆఫీసును ఎప్పుడూడవాలని?' ఆవిడ సాగదీసింది.

'పరవాలేదులే, సుబ్బులమ్మా! నిదానంగానే వూడువు. ఈ రోజు కూడా ఆఫీసుండడం అనుమానమేలే.'

నా గుండెలో రాయి పడింది.

అబ్బే, ఉండదుండదు. ఈ రోజు కూడా సెలవా? ఏంమాట! నా చెవులే నన్ను మోసగిస్తూ ఉండాలి.

'బాగానే ఉందిలే సంబరం. ఈ రోజెందుకనట సెలవు?' నా గుండెలో ప్రశ్నే సుబ్బులమ్మ నోటిగుండా ప్రతిధ్వనించింది.

'ఎవరో పెద్దాయన కళ్ళు మూశాడులే, సుబ్బులమ్మా! స్కూళ్ళకూ, ఆఫీసులకూ సెలవిస్తున్నట్లు ఉదయం వార్తల్లో సెప్పినారంట.'

అంతే, పక్కకు వాలి అట్లాగే నేను బెంచీ చెక్కపైకి సోలిపోయాను.

దయదలిచి నాకు అన్నం పెట్టగలిగిన పరిచితులెవరూ పట్నంలో లేరు. పరిస్థితులు వివరించి ప్రాధేయపడడానికి అభిమానం ఒప్పుకోదు. ఇంకొక రోజంతా వట్టి మంచినీళ్ళతో ప్రాణాలు నిలుపుకోవడం సాధ్యం కాదు. ఏం చేయాలి? ఏం కావాలి?

మూసిన ఇంట్లో ముంతపొగబెట్టినట్లుగా కడుపులో ఆకలి ఆవిరులను గక్కుతూంది.

పేగులు గీ పెడుతున్నాయి.

నీరసంవల్ల ఉండి ఉండి ఒళ్ళంతటా చెమటలు పోస్తున్నాయి.

ఏ దైవికమైన కారణం వల్లనైనా ఆఫీసు పని చేస్తుందేమో నన్న ఆశ క్రమక్రమంగా అడుగంటింది.

మానవుడు మానసికంగా క్రుంగి పోవడానికి, జీవితం పట్ల విరక్తిని పొందడానికి యెంతో వ్యవధి అక్కర్లేదని ఇప్పుడు నేను స్వానుభవం ద్వారా చెప్పగలను. మధ్యాహ్నం మూడు గంటలయ్యేటప్పటికి ఇంచుమించుగా ఉన్మాదావస్థ నన్నావహించింది. కష్టాలే భోంచేస్తూ, యాతనలే నంజుకుంటూ, ఇబ్బందుల బరువు కింద నలిగిపోతూ, ఛీ ఛీ, ఏం బతుకిది? బతికితే ఏ కొరతా లేకుండా నిశ్చింతగా, నిత్యానందంగా బతకాలి. అలా బతకడానికి వీల్లేనప్పుడు చిరిగి మాసిన బట్టలను అవతలకి గిరవాటు పెట్టినట్టుగా ఈ బతుకు నుంచీ తప్పుకోవాలి. తెంపు ఒకటి ఉండాలే కానీ, అందుకు పట్టేదంతా యెంతసేపు? ఒక్క క్షణం చాలు.

ఏదైనా అఘాయిత్యం చేయాలన్న నిర్ణయం నన్ను రోడ్డుపైకి నెట్టుకొచ్చింది. కళ్ళు మూసుకొని రోడ్డు కడ్డదిడ్డంగా నడిచాను. ఏ బస్సయినా దయ తలుస్తుందేమోనని ఆశించాను. కార్లకడ్డంగా పరుగుతీసి చూశాను. ఏ ఆటో అయినా అక్కరకు పనిచేస్తుందేమోనని ప్రయత్నించాను. చివరికి రోడ్డు వాహనాలను నమ్ముకుని లాభం లేదనుకున్నాను. రైలు చక్రాలయితే బెస్టు....

సరిగ్గా ఆ సమయంలో ముక్కుపుటాలకు సంతర్పణగా, నోట చవులూరేటట్టుగా వో కమ్మని వాసన వచ్చి ఒక్క పెట్టున నన్ను చుట్టుముట్టేసింది. తలపైకెత్తి చూశాను. 'అయ్యా, అమ్మా, బాబూ' అని చేతులు చాపుతున్న బిచ్చగాళ్ళతో బాటుగా అప్పుడు నేను మీ హోటలు ఎదుట నిలబడి ఉన్నాను.

అంతవరకు నేను నా బుద్ధి, నా వయస్సు, నా శరీరం – అన్నీ నా చెప్పుచేతల్లోనే ఉన్నాయనుకున్నాను. ఒకటే క్షణంలో అవన్నీ కలసి తిరుగుబాటు ప్రకటించేశాయి. మరుక్షణంలో నేను హోటల్లోకి దూసుకొచ్చేశాను...

సాయంకాలపు ఉపాహారా లందిస్తున్న సందడిలో వో అబ్బాయి, 'ఏం కావాలి?' అంటూ దగ్గరికి వచ్చేశాడు. నేను గ్రుక్కిళ్ళు మ్రింగుతూ ఉండగానే పెద్ద పట్టిక ఒకటి ఒప్పజెప్పాడు. అందులో నుంచీ పలానాది కావాలా అని మళ్ళీ అతడే అడిగాడు. మవునమే అంగీకారంగా భావించి దాన్ని తెచ్చి పెట్టేశాడు. ఆ తరువాత ఇంకొకటి. అలాగే మరొకటి. దోసె... వూతాప్పం...రవా యిడ్లి... గిరి దాటనే కూడదు. ఒకసారి దాటిన తర్వాత ఇంకా వెనుకాముందు చూచేదేముంది. నిండా మునిగితే చలే ఉండదు గదా! పూరీ, పెసరట్టు... కాఫీ...

నా వాలకం కాస్తా అయోమయంగానే కనిపించి ఉండాలి. బిల్లు తీసుకొచ్చి నా చేత బెట్టిన తర్వాత కూడా, హోటలు కుర్రాడు నన్ను ఒక కంట కనిపెట్టి ఉండడం నేను గమనించాను.

పరగడుపున ఉపాహారాలు తిన్నందువల్లనేమో, లేచి నిల్చునేసరికి మత్తు పదార్థాలు సేవించినట్టుగా నేను తూలి పోతున్నాను. ఎలాగో నన్ను నేను నిలవరించుకుంటూ ముఖద్వారం దాకా వచ్చేశాను.

ఇప్పుడిక గుమ్మం దాటితే జరగబోయే రభసేమిటో నాకు తెలుసు.

అప్పటికప్పుడు నేను రభసనుగానీ, రగడనుగానీ ఎదుర్కొనే స్థితిలో లేను.

అటూ ఇటూ చూసి మీ బల్ల కెదురుగా ఉన్న సోఫాలో కూలబడి పోయాను.

మీరు నా వైపు నిఘాపెట్టి చూస్తున్నారని నేను గమనించక పోలేదు.

అగ్ని పర్వతం పైన కూర్చున్నానని తెలుసు. అది ప్రేలబోతున్నదనీ తెలుసు. అంత వరకూ చెక్కు చెదరకుండా ఉండాలన్నది నా ప్రయత్నం.

కళ్ళు మూతలు పడ్డాయి. స్మారకం గూడా తప్పినట్లుంది. అలా ఎంత సేపు గడిచిందో తెలియదు.

మళ్లీ కళ్ళు తెరిచేసరికి మీరు భుజంపైన చెయ్యి వేసి వూపిపారేస్తున్నారు. 'ఇదిగో, ఏమయ్యా నిన్నే! పడుకుని నిద్రపోవడానికి ఇదేమైనా సత్రమనుకున్నావా? బిల్లుగూడా కింద పారేశావే! ఏదీ డబ్బు?'

దర్శించడానికి ఒక రసవత్తరమైన సన్నివేశం తయారైపోయినట్టు, ఇంతలో నా చుట్టూ పదిమంది వ్యక్తులు ప్రోగైపోయారు.

'ఏ ఊరయ్యా నీది? బుద్ధుండనక్కర్లా?'

'మళ్ళీ పెద్దమనిషల్లే ఉన్నాడు చూడ్డానికి?'

'చూస్తారేమండీ! నాలుగంటించక...'

'పోలీసుల్ని పిలిపించక పోయారా?'

'మాట్లాడదేమండీ మొద్దు పీనుగ!' మీరు కోపంతో రుసరుసలాడి పోతున్నారు.

నాకు ఏడుపొచ్చింది. ఒక్కొక్క సందర్భంలో ఏడవడానికీ, నవ్వడానికి అట్టే తేడా ఉండదంటారు. ఏడ్పునెలాగో దిగ మ్రింగేశాను. ఆ పనిలో కృతకృత్యుడినైన తర్వాత బిగ్గరగా గొంతెత్తి నవ్వాలనిపించింది.

'శాంతం, శాంతం, అయ్యా ప్రొప్రయిటరుగారూ! శాంతించండి, డబ్బిచ్చి భోజనం చేయడం, తిన్నవాటికి డబ్బు చెల్లించడం - ఇది హోటల్లో మామూలురూలు. ఒప్పుకుంటాను. కానీ మామూలు పరిస్థితి కాదు సార్, ఇది ఎమర్జెన్సీ! ఆకలి పొట్టదగ్గర అన్ని నియమాలూ పెనుమంటలో గడ్డిపోచలు. మునుపటి కొకసారి యిలాగే ఒక విషమ పరిస్థితి దాపురిస్తే, విశ్వామిత్రుడనే మహర్షి కుక్క మాంసం తిన్నాడుట - అదీ దొంగిలించి! తప్పుకోండి సార్! తప్పుకోండి! ఎమర్జెన్సీ ఏర్పడకుండానే ఉండాలి. ఏర్పడిందా....మీ బోడి రూల్సు సుడిగాలిలో ఎండుటాకుల్లా కొట్టుకుపోతాయి' అని చెప్పదలచుకున్నాను, కానీ చెప్పలేదు. ఇప్పుడు చెప్పేశాను గదండీ! సెలవు.

చిత్తగించవలెను,
డోక్కా జోగిరాజు"

ఉత్తరం చదివి తల పైకెత్తారు ప్రొప్రయిటరుగారు.

"సార్! మీకో మనియార్డరుందండీ - ఏడు రూపాయలా ఇరవై ఐదు పైసలకు" అన్నాడు పోస్టుమేన్.

♦ ఆంధ్రప్రభ వారపత్రిక - 1981 ♦